

17.1.2017

ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS / KUMPUSAARI, HAAPANIEMEN VOIMALAITOKSEN YMPÄRISTÖ JA OSA SAARISTOKATUA

EHDOTUSVAIHEESTA SAADUT LAUSUNNOT JA MUISTUTUS VASTINEINEEN

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi 9.11.2016 Kumpusaarta, Haapaniemen voimalaitoksen ympäristöä ja Saaristokadun osaa koskevan asemakaavan muutosehdotuksen MRL 65 §:n ja MRA 27 §:n mukaisesti julkisesti nähtäville asetettavaksi vähintään 30 päivän ajaksi.

Aineisto oli julkisesti nähtävänä 21.11.–21.12.2016. Aineisto toimitettiin tiedoksi mahdollista lausuntoa varten ympäristö- ja rakennuslautakunnalle ja Pohjois-Savon aluepelastuslautakunnalle. Lisäksi aineisto lähetettiin tiedoksi Pohjois-Savon ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Liikenne ja infrastruktuuri -vastuualueelle, Liikennevirastolle sekä Kuopion Energia Oy:lle. Nähtävänäolosta tiedotettiin kuulutuksella. Lausunnon ehdotusaineistosta antoivat Pohjois-Savon pelastuslaitos, Pohjois-Savon ELY-keskuksen Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue sekä Liikennevirasto. Muistutuksen jätti Kuopion Sataman Hallintorakennus Oy.

Ehdotusaineistoon sisältynyt kaavakartta, jota lausunnot ja muistutus koskevat:

LAUSUNTO / POHJOIS-SAVON PELASTUSLAITOS:

Pohjois-Savon pelastuslaitoksella ei ole huomautettavaa esitettyyn asemakaavamuutokseen.

LAUSUNTO / POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS:

Pohjois-Savon ELY-keskus on antanut lausunnon kaavan valmisteluaineistosta 2.8.2013. Lausunnossa esitetyt näkökohdat on pääosin otettu huomioon, kun kaavaluonnoksesta on työstetty ehdotukseksi.

Asemakaavan keskeinen sisältö on seuraava: Asemakaavan muutoksella päivitetään Haapaniemen Kumpusalmen sataman ja voimalaitosten sekä niiden ympäristön asemakaava siten, että nykyistä voimalaitosaluetta voidaan laajentaa ja Kumpusaassa voimalaitosta varten varattu korttelialue siirretään toiseen paikkaan. Syväsatama-alueelle osoitetaan ohjeellisesti ainakin yhden laivapaikan lisätoteuttamismahdollisuus eli nykyistä täyttöä on jatkettu ohjeellisella merkinnällä itään. Aiemmin voimalaitosrakennuksia varten varattu korttelialue Kumpusaaren eteläosassa muutetaan venesatama-alueeksi.

Kaavaehdotukseen tehdyt muutokset: Kaavaehdotuksessa korttelialueiden rajaukset ovat pysyneet samoina kuin luonnoksessa lukuun ottamatta kahta uutta TK-tonttia Kumpusaarentien eteläpuolella. Korttelin ja alueiden käyttötarkoituksmerkintöjä on tarkistettu, mm. Lökkisaari on merkitty lähivirkistysalueeksi, jonne on osoitettu kulkuyhteys. Kaavaan on lisätty merkinnät ja määräykset hulevesien käsittelystä, tulvareiteistä ja saastuneeksi epäilyistä maa-alueista, joilla ei saa ilman ympäristöviranomaisen lupaa tehdä täyttö- tai kaivutöitä. Merkintä mka (korttelialue, jolla ei saa ilman ympäristöviranomaisen lupaa tehdä maansiirto ja kaivuutöitä) on laajennettu koskemaan kaikkia kortteli-, satama- ja venevalkama-alueita. Teollisuusraiteet on osoitettu. Moottorikelkkareitti on osoitettu lyhyelle puistoalueelle syväväylän takia. Kumpusaaren huvila on osoitettu suojelumerkinnällä sr-15. Tehdyt muutokset edistävät hyvää rakentamista alueella.

YVA ja vaikutustarkastelu: Kumpusaaren/Haapaniemen voimalaitosvaihtoehtoja on tutkittu vuonna 2007 päättyneessä Kuopion Energian voimalaitoshankkeen YVA-menettelyssä. Nyt käsillä olevan kaavan vaikutusten arvioinnin pohjana on hyödynnetty muun muassa edellä mainitussa YVA-menettelyssä tuotettua tietoa. Tietoja hyödynnettäessä on huomioitava, että Kuopion Energian toiminnassa ja myös alueen ympäristössä on tapahtunut muutoksia vuoden 2007 jälkeen. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan YVA-menettelyssä tuotetut tiedot ovat kuitenkin edelleen riittävän ajantasaisia asemakaavotuksessa hyödynnettäväksi, vaikka voimalaitoksen sijaintipaikka on muuttunut keskelle Kumpusaarta. ELY-keskuksen tietojen mukaan nyt vireillä oleva kaavamuutos liittyy Kuopion Energian mahdollisiin tuleviin korvausinvestointeihin, eikä näiden investointien toteutustavasta tai ajankohdasta ole vielä konkreettisia hanketason tietoja. ELY-keskus tulee aikanaan suunnitelmien konkretisoituessa ottamaan kantaa suunnitelmiin YVA-lain ja ympäristönsuojelulain mukaisten vaatimusten näkökulmasta.

Kaavan vaikutustarkastelu on laajennettu luonnosvaiheesta. Lain mukaan asemakaavaa laadittaessa vaikutukset on selvitettävä siinä laajuudessa, että voidaan arvioida suunnitelman toteuttamisen välittömät ja välilliset vaikutukset. Kaavaselistukseen on liitetty Kuopion Energian Oy:n voimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostus ja yhteysviranomaisen lausunto arviointiohjelmasta. Liitteeksi on syytä laittaa yhteysviranomaisen lausunto arviointiselostuksesta.

Syväsataman mahdollinen laajennus täyttämällä on osoitettu kaavassa saa-2 merkinnällä. Täyttö edellyttää vesilain mukaista lupaa. Täytön vaikutusten arviointi on kaavaselostuksessa jäänyt ylimalkaiselle tasolle ja sitä voisi täydentää.

Seveso III direktiivin mukaiset laitokset ja niiden huomioon ottaminen kaavassa: Toisin kuin kaavaselostuksessa on todettu Pohjois-Savon maakuntakaavassa (YM vahv. 7.12.2011) ja Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavassa (YM vahv. 1.6.2016) on tehty muutoksia Kuopion seudun maakuntakaavaan, jotka koskevat Haapaniemeä ja Kumpusaarta. Pohjois-Savon maakuntakaavassa on osoitettu Haapaniemen ja Kumpusaaren voimalaitokset (en11.001 Haapaniemen voimalaitos, en 11.002 Kumpusaaren voimalaitos). Kaupan maakuntakaavassa on osoitettu Seveso-direktiivin mukaiset laitokset ja niiden konsultointivöhykkeet (sv-1 801Haapaniemen voimalaitos, sv-1 802 Kumpusaaren öljyvarasto; konsultointivöhykkeen laajuus on 0,5 km).

Maankäyttö- ja rakennuslain 9 §:n nojalla laitosten toimintaan liittyvät riskit tulevat selvitettäväksi. Kysymys on suuronnettomuusvaarallisiksi luokitelluista laitoksista ja varastoista. Maakuntakaavan suunnittelumääräys tulee näkyä kaavan merkinnöissä, määräyksissä ja selostuksessa.

sv-11 Suunnittelumääräys

Suojavyöhykkeen sisällä alueen käytön suunnittelussa on selvitettävä tuotantolaitoksen toimintaan liittyvät riskit suuronnettomuusvaaran kannalta. Alueelle rakentamisen on tarkoitettu perustuvaksi yksityiskohtaisempaan suunnitteluun. Lupaharkinnan yhteydessä tulee huomioida erityisesti alueella oleva onnettomuusvaara ja ottaa huomioon turvallisuuden edellyttämät etäisyydet (MRA 57§). Suunniteltaessa alueen käyttöä on palo- ja pelastusviranomaisille ja toiminnanharjoittajalle sekä tarvittaessa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (TUKES) varattava mahdollisuus lausunnon antamiselle. Alueelle ei tule sijoittaa toimintoja, jotka lisäävät merkittävästi suuronnettomuusriskille altistuvien määrää, kuten kouluja, päiväkoteja, sairaaloita tms. Alueelle voidaan sijoittaa muuta teollisuutta tai muuta vastaavaa toimintaa.

Asemakaavoituksen vastine:

Kuopion Energia Oy:n voimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen liittyvä yhteysviranomaisen lausunto on lisätty kaavaselostuksen liitteeksi.

Kaavaselostuksessa esitettyä vaikutusten arviointia täydennetään tarpeellisin osin vesilain mukaisen lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä.

Kaavaselostukseen on korjattu ja lisätty puuttuvat tiedot maakuntakaavoituksen osalta. Seveso-direktiiviin liittyvä, Pohjois-Savon kaupan maakuntakaavassa 2030 esitetty suunnittelumääräys on lisätty kaavamääräykseen (sv-3 -määräys) ja kaavaselostukseen maakuntakaavassa esitetyn mukaisesti.

LAUSUNTO / LIIKENNEVIRASTO:

Kuopion kaupungin kaupunkirakennelautakunta on pyytänyt Liikenneviraston lausuntoa Haapaniemen voimalaitoksen ympäristön asemakaavan muutosehdotuksesta.

Liikennevirasto on tutustunut kaavaehdotukseen ja antaa lausuntonsa vesiväylien näkökulmasta.

Kaava-alue sijoittuu Kumpusalmen satama-alueelle, jonne johtaa Liikenneviraston Varkaus - Kuopio väylä sekä Haapaniemen väylä. Lisäksi kaava-alueella kulkee Jynkänlahden veneväylä. Väylät tulisi merkitä kaavakartalle.

Kaavakartalla syväsataman ja Lökkisaaren edustan vesialueen poikki on esitetty maanalaisia johtoja varten varattu alueen osa. Suunniteltaessa ja rakennettaessa johtoja väyläalueiden alitse, huomiota tulee kiinnittää johtojen asennussyvyyteen (alle alitettavan väylän haraustaso) sekä niiden riittävään suojaukseen ja/tai painotukseen erityisesti satama-alueella. Johtojen linjauksissa tulee huomioida vesialueella olevat väyliä merenkulun kelluvat turvalaitteet (viitat), jotka on kierrettävä vähintään 40 metrin etäisyydeltä. Merenkulun kelluvien turvalaitteiden varoaluetta tarvitaan mm. väylänhoitoalusten ankkuroituessa turvalaitteiden läheisyyteen huoltotoimenpiteiden yhteydessä.

Lökkisaareen on esitetty siltayhteyttä Kumpusaaren pienvenesataman itäosasta. Sillan aukkomitoituksessa tulee huomioida vesiliikenteen tarpeet, mikäli vesiliikenne on tarkoitus ohjata alueelle myös sillan alitse. Siltojen aukkomitoituksen periaatteet (mm. sillan alikulkukorkeus, silta-aukon vapaa leveys sekä turvallisuusväli) on esitetty Liikenneviraston julkaisussa *Suositukses vesistösiltojen aukkomitoista* (Merenkululaitoksen julkaisuja 12/2005).

Asemakaavoituksen vastine:

Alueelle sijoittuvat laivaväylät on merkitty kaavakarttaan lausunnossa esitetyn mukaisesti.

Syväsataman ja vesialueen poikki johtavien johtoalueiden määräys on muutettu vedenalaista johtoa varten varatuksi alueen osaksi (sijainniltaan ohjeellinen), jossa on huomioitu kyseisten johtojen suunnitteluun ja toteutukseen liittyvät, Liikenneviraston lausunnossa esitetyt edellytykset ja rajoitteet.

Lökkisaareen esitetty siltayhteys on kelluva rakenne. Sillan alitse ei ole tarkoitus ohjata vesiliikennettä.

MUISTUTUS / KUOPION SATAMAN HALLINTORAKENNUS OY:

Kuopion Sataman Hallintorakennus Oy:n hallitus on käsitellyt aluetta koskevaa asemakaavamuutosta ja päättänyt lausua seuraavaa:

- Nykyinen rakennus on 2-kerroksinen toimisto- ja liikerakennus. Kuopion Sataman Hallintorakennus Oy:n osalta asemakaavassa tulee varata rakennusoikeutta ja rakennuksen kerroskorkeutta riittävästi, että se mahdollistaa 3. toimisto- ja liikekerroksen rakentamisen nykyiseen rakennukseen.

Asemakaavoituksen vastine:

Kaavaehdotuksessa on varattu rakennusoikeutta ja rakennuksen kerroskorkeutta siten, että se mahdollistaa lausunnossa esitetyn 3. kerroksen rakentamisen ($e=0.6$, $h-2=12$).